

Lectio Divina segédanyag

Évközi 4. vasárnap
C év – Lk 4,21-30

Szentmise evangéliumi szakaszaihoz

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Rácz Dávid, Haász Rebeka Anna, Görföl Tibor

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka, Rácz Édua Anna

Szerkesztő

Rácz Édua Anna, Mohay Réka

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Szabóné Nagy Katalin

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Nyúl Viktor –teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből (Lk 4, 21-30)

Mint Illés és Elizeus,

Jézus sem csak a zsidókhoz küldetett.

Abban az időben:

Jézus beszélni kezdett a zsinagógában: „Ma beteljesedett az Írás, melyet az imént hallottatok.” Mindenki helyeselt neki, és csodálkozott a fönséges szavakon, amelyek ajkáról fakadtak. „De hát nem József fia ez?” – kérdezték. Ekkor így szólt hozzájuk: „Biztosan ezt a mondást szegezitek majd nekem: Orvos, gyógyítsd önmagadat! A nagy tetteket, amelyeket – mint hallottuk – Kafarnaumban végbevittél, tedd meg a hazádban is!” Majd így folytatta: „Bizony mondom nektek, hogy egy próféta sem kedves a maga hazájában. Igazán mondom nektek, sok özvegy élt Izraelben Illés idejében, amikor az ég három évre és hat hónapra bezárult, úgyhogy nagy éhínség támadt az egész földön. De közülük egyikhez sem kapott Illés küldetést, csak a szidom Száreptában élő özvegyasszonyhoz. Ugyanígy Elizeus próféta korában is sok leprás élt Izraelben, s egyikük sem tisztult meg, csak a szíriai Namán.”

Ezt hallva, a zsinagógában mind haragra gerjedtek. Felugrottak, űzték őt a városon kívülre, és fölvezették arra a hegyre, amelyen városuk épült, a szakadék szélére, hogy letaszítsák. De ő áthaladt közöttük, és eltávozott.

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

21 ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν.

Elkezdte pedig mondani nekik: „Ma beteljesült ez az írás a fületekben.

22 Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἔλεγον, Οὐχὶ υἱὸς ἐστὶν Ἰωσήφ οὗτος;

És mindenki egyetértett vele (bizonyságot tett róla), és csodálkoztak a kegyelmi szavakon, amelyek a szájából jöttek ki, és mondták: „Nemde József fia ez?”

23 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρί, θεράπεις σεαυτὸν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς τὴν Καφαρναοὺμ ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου.

És mondta nekik: „Egész biztosan azt a közmondást fogjátok mondani nekem: > Orvos, gyógyítsd (ápold) önmagadat: amiket hallottunk, hogy történt Kafarnaumban, tedd itt, a hazádban is.<”

24 εἶπεν δέ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστὶν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ.

Mondta pedig: „Bizony mondom nektek: egyetlen próféta sincs kedvezően fogadva a hazájában.

25 ἐπ’ ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλὰ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὥς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν,

Igazán pedig mondom nektek: sok özvegy volt Illés napjaiban Izraelben, amikor bezárult az ég három évre és hat hónapra, úgy hogy lett nagy éhínség az egész földön.

26 καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἡλίας εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν.

És közölük senkihez sem küldtetett Illés, kivéve a szidóni Száreptába egy özvegy asszonyhoz.

27 καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ Ναϊμὰν ὁ Σύρος.

És sok leprás volt Izraelben Illés próféta alatt, és közölük egy sem tisztult meg, kivéve a szír Naamán.

28 καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα

És elteltek mindannyian dühvel a zsinagógában hallva ezeket.

29 καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὄφρυος τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ἡ πόλις ὠκοδόμητο αὐτῶν ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν·

És fölkelve kiűzték őt a városon kívülre, és elvezették őt annak a hegynek a peremére, amelyre a városuk épült, hogy letaszítsák őt.

30 αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

Ő pedig közöttük áthaladva elment.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

²¹Coepit autem dicere ad illos: “ Hodie impleta est haec Scriptura in auribus vestris ”.

²¹S elkezdte beszédét: „Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok.”

²¹Ő pedig elkezdett hozzájuk beszélni: »Ma teljesedett be ez az Írás a ti fületek hallatára.«

²¹Akkor megszólalt: „Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok.”

²¹Ő pedig kezdte hozzájuk szólani: Ma teljesedett be ez az Írás a ti hallástokra.

²¹Ekkor így kezdte beszédét:

– Ma fületek hallatára teljesedett be ez az írás.

²²Et omnes testimonium illi dabant et mirabantur in verbis gratiae, quae procedebant de ore ipsius, et dicebant: “ Nonne hic filius est Ioseph? ”.

²²Mindenki helyeselt neki, és csodálkozott a fönséges szavakon, amelyek ajkáról fakadtak. „De hát nem József fia?” – kérdezgették.

²²Mindnyájan igazat adtak neki, és csodálkoztak a kegyelem igéin, amelyek ajkáról fakadtak. Aztán így szóltak: »Nem József fia ez?«

²²Mindnyájan igazat adtak neki, és csodálkoztak a magasztos igéken, amik ajkáról elhangzottak. „Nem József fia ez?” – kérdezgették egymástól.

²²És mindnyájan bizonyoságot tőnek felőle, és elálmélkodának kedves beszédein, a melyek szájából származtak, és mondanak: Avagy nem a József fia-é ez?

²²Mindnyájan helyeseltek, és csodálkoztak az ajkáról fakadó szavak erején, és azt kérdezgették:

– Nemde József fia ez?

²³Et ait illis: “ Utique dicetis mihi hanc similitudinem: “Medice, cura teipsum; quanta audivimus facta in Capharnaum, fac et hic in patria tua” ”.

²³Így szólt hát hozzájuk: „Biztosan ezt a mondást szegezitek majd nekem: Orvos, magadat gyógyítsd! A nagy tetteket, amelyeket – mint hallottuk – Kafarnaumban végbevittél, vidd végbe itt, a hazádban is!”

²³Ő ezt felelte nekik: »Bizonyára azt a példázatot fogjátok nekem mondani: ‘Orvos, gyógyítsd önmagadat! Amiket hallottunk, hogy Kafarnaumban történtek, cselekedd itt is, a hazádban.’«

²³Ő azonban így folytatta: „Bizonyára ezt a közmondást fogjátok nekem szegezni: orvos, gyógyítsd önmagadat! Tedd idehaza is azt, amit hallomásunk szerint Kafarnaumban tettél.

²³És monda nékik: Bizonyára azt a példabeszédet mondjátok nékem: Orvos, gyógyítsd meg magadat! A miket hallottunk, hogy Kapernaumban történtek, itt a te hazádban is cselekedd meg azokat.

²³Ő pedig így szólt hozzájuk:

– Biztosan ezt a mondást idézitek rám: „Orvos, gyógyítsd meg magad!” Amiről hallottuk, hogy megtörtént Kafarnaumban, tedd meg itt is, a saját városodban!

²⁴Ait autem: “ Amen dico vobis: Nemo propheta acceptus est in patria sua.

²⁴Majd így folytatta: „Bizony mondom nektek, hogy egy prófétát sem látnak szívesen a saját hazájában.

²⁴Majd így folytatta: »Bizony, mondom nektek, hogy egy próféta sem kedves a maga hazájában.

²⁴Bizony mondom nektek, folytatta, sehol sincs a prófétának kevesebb becsülete, mint a saját hazájában.

²⁴Monda pedig: Bizony mondom nektek: Egy próféta sem kedves az ő hazájában.

²⁴Majd így folytatta:

– Bizony, mondom nektek, egyetlen prófétát sem fogadnak szívesen a saját városában.

²⁵In veritate autem dico vobis: Multae viduae erant in diebus Eliae in Israel, quando clausum est caelum annis tribus et mensibus sex, cum facta est fames magna in omni terra;

²⁵S igazán mondom nektek, sok özvegy élt Izraelben Illés idejében, amikor az ég három évre és hat hónapra bezárult, úgyhogy nagy éhínség támadt az egész földön.

²⁵Bizony, mondom nektek: sok özvegy volt Illés napjaiban Izraelben, amikor bezárult az ég három évre és hat hónapra, úgyhogy nagy éhínség lett az egész földön;

²⁵Igaz, amit mondok nektek: sok özvegy élt Izraelben Illés napjaiban, amikor három évre és hat hónapra bezárult az ég, úgyhogy nagy éhínség támadt az egész földön.

²⁵És igazán mondom nektek, hogy Illés idejében sok özvegy asszony volt Izraelben, mikor az ég három esztendeig és hat hónapig be volt zárva, úgy hogy az egész tartományban nagy éhség volt;

²⁵Bizony igaz, sok özvegyasszony élt Izraelben Illés napjaiban, amikor bezárult az ég három esztendőre és hat hónapra, úgyhogy nagy éhínség támadt az egész országban,

²⁶et ad nullam illarum missus est Elias nisi in Sarepta Sidoniae ad mulierem viduam.

²⁶De közülük egyikhez sem kapott Illés küldetést, csak a szidóni Száreptában élő özvegyasszonyhoz.

²⁶mégis azok közül egyikhez sem küldték Illést, csak a szidoni Szareptába, az özvegyasszonyhoz. ^(1 Kir 17,8-16)

²⁶Azok közül egyhez sem volt küldetése Illésnek, csak egy özvegyasszonyhoz a Szidon-földi Száreptába.

²⁶Mégis azok közül senkihez nem küldetett Illés, hanem csak Sidonnak Sareptájába az özvegy asszonyhoz.

²⁶de egyikükhöz sem küldetett Illés, csak a Szidónhoz tartozó Száreptába egy özvegyasszonyhoz.

²⁷Et multi leprosi erant in Israel sub Eliseo propheta; et nemo eorum mundatus est nisi Naaman Syrus ”.

²⁷Ugyanígy Elizeus próféta korában is sok leprás élt Izraelben, s egyikük sem tisztult meg, csak a szír Naamán.”

²⁷És sok leprás volt Izraelben Elizeus próféta idejében, de azok közül senki sem tisztult meg, csak a szíriai Námán«. (2 Kir 5,1-27)

²⁷Leprás is sok élt Izraelben Elizeus próféta idejében. De azok közül sem tisztult meg más, csak a szíriai Naamán.”

²⁷És az Elizeus próféta idejében sok belpoklos volt Izraelben; de azok közül egy sem tisztult meg, csak a Sírjából való Naamán.

²⁷Sok leprás volt Izraelben Elizeus próféta idejében, de egyikük sem tisztult meg, csak a szíriai Naamán.

²⁸Et repleti sunt omnes in synagoga ira haec audientes;

²⁸Ezt hallva mind haragra gerjedtek a zsinagógában.

²⁸Ezeket hallva mindnyájukat düh töltötte el a zsinagógában.

²⁸Ennek hallatára mindnyájan haragra gerjedtek a zsinagógában.

²⁸És betelének mindnyájan haraggal a zsinagógában, mikor ezeket hallották.

²⁸Ennek hallatán mindenki haragra gerjedt a zsinagógában.

²⁹et surrexerunt et eiecerunt illum extra civitatem et duxerunt illum usque ad supercilium montis, supra quem civitas illorum erat aedificata, ut praecipitarent eum.

²⁹Felpattantak, kiűzték a városon kívülre, és fölvezették arra a hegyre, amelyen városuk épült, a szakadék szélére, hogy letaszítsák.

²⁹Fölkeltek, kihurcolták őt a városból, és fölvitték annak a hegynek az oldalára, amelyen a városuk épült, hogy letaszítsák.

²⁹Fölugráltak és kiűzték a városból. Fölvitték a hegy tetejére, ahol a városuk épült, hogy onnan letaszítsák.

²⁹És felkelvén, kiűzők őt a városon kívül és vivék őt annak a hegynek szélére, a melyen az ő városuk épült, hogy onnan letaszítsák.

²⁹Felkeltek, kiűzték a városból, és elvitték annak a hegynek a peremére, amelyen városuk épült, hogy letaszítsák.

³⁰*Ipse autem transiens per medium illorum ibat.*

³⁰*De ő áthaladt köztük és eltávozott.*

³⁰*Ő azonban áthaladt köztük és eltávozott.*

³⁰*Ő azonban áthaladt közöttük és elment.*

³⁰*Ő azonban közöttük átmenve, eltávozik.*

³⁰*Ő azonban áthaladt közöttük, és eltávozott.*

1.1.3. Behatárolás

A szakasz (Lk 4,21-30) része annak az epizódnak, amelyben Jézus a názáreti zsinagógában felolvas Izajás könyvéből, és magyarázza az Írásokat, amire a hallgatóság ellenségesen válaszol, kiűzve őt a városból (Lk 4,16-30).

1.1.4. Szó szerinti üzenet

Az epizódban az evangélista Jézus kapcsán hangsúlyozza:

- Jézus hatalommal és tekintéllyel magyarázza az ószövetségi Írásokat. Ő nem eltörölni, hanem beteljesíteni jött az első szövetséget (vö. Lk 4,21; Mt 5,17-19).
- Ismeri az ószövetségi próféták életét, tetteit: utal Illés és Elizeus prófétára is (Lk 4,25-27; 1Kir 17-18; 2Kir 5).
- Jézus arra hívja fel a figyelmet az idézett próféták kapcsán, hogy a gyógyulás, a szabadulás, az üdvösség nem abból adódik, hogy valaki hozzátartozik –e egy adott néphez, vagy sem, hanem, abból, hogy hisz-e Jézus Krisztusban, meg van-e benne az Isten iránti nyitottság, alázat.
- Az Úr önmagáról mint Orvosról, és mint Prófétáról beszél (Lk 4,23-24), aki - pl. Jeremiáshoz hasonlóan (Jer 20,1-6) - szintén megtapasztalja a nép elutasítását.

- Jézusnak fáj, amikor találkozik az emberek keményszívűségével, azzal a ténnyel, hogy félreértik őt (Lk 4,22-24). Szomorúan, de bátran kimondja az igazságot, akkor is, ha emiatt ellenségesen fordulnak felé. Viszont az erőszakra nem erőszakkal válaszol, hanem úgy, hogy áthaladva támadói között, otthagyja őket (Lk 4,25-30), s folytatja tanító, gyógyító működését Kafarnaumban. Az Úr tevékenységét megnehezíteni lehet, de megakadályozni nem! S ezzel Lukács bátorítja a korabeli keresztény közösségeket is, akik szintén megtapasztalhatták mind zsidó, mind pogány részről az ellenállást, a támadást: Isten Igéjét nem lehet láncra verni, nem lehet megsemmisíteni. Az Úr Szava győz!

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

Ἱατρεῖ (iatre): 'orvos, gyógyító' (Lk 4,23)

Az „orvos” szót Jézus önmagára mondja, amikor a názáreti zsinagógában tapasztalja a hallgatóság elutasítását, tompaságát, és közömbösségét (Lk 4,23). Továbbá akkor, amikor meghívja Lévit, a vámost, akihez irgalommal fordul, s ennek jeléül együtt eszik vele, és annak barátaival (Lk 5,31). Lukács evangélista, akit Pál apostol „szeretett orvosnak” nevez (Kol 4,14), tehát az Urat képletesen, mint irgalmas Orvost ábrázolja, aki gyógyít és megbocsát.

θεράπαιον (therápeuson): 'gondoz, gondját viseli, szolgál, ápol, gyógyít' (Lk 4,23)

A szó leggyakrabban arra utal Lukács evangéliumában, hogy Jézus meggyógyítja a betegeket (Lk 4,40; Lk 5,15; Lk 6,18; Lk 7,21; Lk 8,2; Lk 9,6; Lk 13,14), ami az elesettek, és a bajba jutottak iránti gyengédségét, s szeretetét mutatja. A gyógyító gesztushoz társul az örömhír meghirdetése (Lk 9,6), a tisztátalan lelkek kiűzése (Lk 6,18), illetve Jézus felszabadító tevékenysége, aki- ha szükséges - szombaton is gyógyít, noha emiatt egyesek támadják őt (Lk 6,7; Lk 13,14; Lk 14,3). Ugyanakkor ezt a szolgálatát, gondoskodását tanítványaira is rábízva, akiket küld, hogy Isten szeretet-uralmának a jeleként ők is gyógyítsák a betegeket, űzzék ki a démonokat (Lk 9,1; Lk 10,9). A

tanítványok nem önerőből, hanem Jézus megbízásából, és hatalmával végzik tehát mindezt.

ἡγαγον (égágon): 'vezet, kísér, bekísér, letartóztat' (Lk 4,29)

Lukács evangéliumában ennek a cselekvésnek Jézus ötször a „tárgya”: a Szentlélek kivezeti őt a pusztába, ahol negyven napot tölt el (Lk 4,1). A Sátán elvezeti őt Jeruzsálembe a megkísértés epizódban (Lk 4,9). A názáreti lakosok egy része kivezeti Jézust a város hegyének szélére, hogy megöljék őt (Lk 4,29). A szenvedéstörténetben pedig az Urat fogságba ejtve először a főpap házába (Lk 22,54), majd pedig Pilátushoz viszik (Lk 23,1). Vagyis ebben a szövegkörnyezetben ez a szó próbatételt, szenvedést fejez ki, amit a Mester alázattal és türelemmel visel, és fogad el. Hagyja, hogy őt emberek elfogják, kiszolgáltassák, illetve, hogy a Sátán próbára tegye őt.

Ugyanakkor ennek a cselekvésnek az Úr négyszer a „célja” is a Lukács-evangéliumban: a betegeket hozzá viszik (Lk 4,40), a jerikói vakot odakísérik hozzá (Lk 18,40). A tanítványok pedig elhosszúknak neki a szamarat, amin bevonul majd Jeruzsálembe (Lk 19,30.35). Vagyis ezek az igehelyek Jézus istenségét, hatalmát, irgalmát domborítják ki.

Fontos végül azt is hangsúlyozni, hogy az első előfordulási igehelye ennek a szónak arra mutat rá Lukácsnál, hogy Jézust vezeti a Lélek, vagyis ő mindent a Szentlélek erejében végez (Lk 4,1.14.18). Ez valójában minden keresztény feladata is: hagyni, hogy a Lélek vezessen bennünket (vö. Róm 8,14; Gal 5,18).

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

2,47 “Akik csak hallgatták, mind csodálkoztak okosságán és feleletein.”

3,23 "Föllépésekor Jézus mintegy harmincéves volt. Azt tartották róla, hogy Józsefnek a fia, aki Éli fia volt"

4,15 "Tanított a zsinagógákban, és mindenki magasztalta."

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 5,17 "Ne gondoljátok, hogy megszüntetni jöttem a törvényt vagy a prófétákat. Nem megszüntetni jöttem, hanem teljessé tenni."

Mt 9,1 "Erre bárkába szállt, átkelt a tavon és városába ment."

Mt 27,42 "Másokat megmentett, de magát nem tudja megmenteni. Ha Izrael királya, szálljon le a keresztről, s akkor hiszünk neki."

Jn 4,44 "Jézus maga állapította meg, hogy saját hazájában nincs a prófétának becsülete."

Jn 7,46 "A szolgák mentegetőztek: „Még soha sem beszélt úgy ember, ahogy ez beszél."

Jn 8, 59 "Erre követ ragadtak, s meg akarták kövezni, de Jézus eltűnt előlük, és elhagyta a templomot."

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

1Kir 17,1 "A gileádi Tisbéből való Illés, a tisbei így szólt Achábhoz: „Amint igaz, hogy él az Úr, Izrael Istene, akinek a szolgálatában állok: ezekben az években ne hulljon se harmat, se eső, csak az én szavamra."

1Kir 17,9 "Kelj útra, és menj el a Szidónhoz tartozó Careftába és maradj ott. Nézd, ott megparancsoltam egy özvegyasszonynak, hogy gondoskodjék rólad."

1Kir 18,1 "Hosszú idő elteltével, a harmadik esztendőben történt, hogy az Úr szólt Illéshez: „Menj, s jelenj meg Acháb színe előtt, mert esőt hullatok a földre."

2Kir 5,14 "Leszállt hát, és Elizeus utasítása szerint hétszer alámerült a Jordánban. A teste újra olyan tiszta lett, akár egy kisgyerek teste."

ApCsel 7,57-58 "Erre ordítózni kezdtek, befogták fülüket, s egy akarattal rárontottak, kivonszolták a városból és megkövezték. A tanúk egy Saul nevű ifjú lábához rakták le ruhájukat."

Ef 4,29 "Semmiféle rossz szó ne hagyja el ajkatokat, hanem csak olyan, amely alkalmas az épülésre, hogy amiben kell, javára váljék hallgatóitoknak."

Jak 5,17 “Illés hozzánk hasonlóan esendő ember volt, de esedezve imádkozott, hogy ne essék az eső, s nem is esett a földön három évig és hat hónapig.”

Jel 11,6 “Hatalmuk van, hogy bezárják az eget, hogy küldetésük idején ne essen az eső. Hatalmuk van arra is, hogy a vizet vérré változtassák, és annyi csapással sújtsák a földet, amennyivel csak akarják.”

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Tanítóhivatali vonal

2.1.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

Krisztus a Próféta

II. Krisztus

436. A Krisztus név a héber „fölkent” jelentésű „Messiás” szó görög fordításából ered. A Jézus név jelentése nem valósulna meg, ha nem teljesíti be tökéletesen azt az isteni küldetést, amit ez a név jelent. Izraelben ugyanis Isten nevében azokat kenték föl, akiket neki szenteltek a tőle származó küldetésre. Ez történt a királyok (vö. 1Sám 9,16; 10,1; 16,1.12-13; 1Kir 1,39), a papok (vö. Kiv 29,7; Lev 8,12) és olykor a Próféták (vö. 1Kir 19,16) esetében. Ennek kellett történnie különösen is a Messiással, akit Isten fog küldeni, hogy véglegesen megalapítsa az ő országát (vö. Zsolt 2,2; ApCsel 4,26-27). A Messiásnak az Úr Lelke által fölkentnek kellett lennie (vö. Iz 11,2), mint királynak, s egyidejűleg papnak is (vö. Zak 4,14; 6,13), de úgy is, mint Prófétának (vö. Iz 61,1; Lk 4,16,21). Jézus beteljesítette Izrael messiási reménységét a maga hármassal, papi, prófétai és királyi feladatával.

1241. A megkenés a szent krizmával, a püspök által megszentelt jó illatú olajjal az újonnan megkeresztelt számára a Szentlélek ajándékát jelenti. Kereszténnyé, azaz a Szentlélektől „fölkentté” vált, tagja lett Krisztusnak, aki fölkent Pap, Próféta és Király (Ordo baptismi parvulorum 62).

1546. Krisztus, a főpap és egyetlen közvetítő az Egyházat Istennek és Atyjának papi országgá tette (vö. Jel 1,6; 5,9-10; 1Pt 2,5.9). A hívők egész közössége, mint ilyen, papi jellegű. A hívők - ki-ki a hivatásának megfelelően - keresztségi papságukat gyakorolják Krisztusnak, a papnak, prófétának és királynak küldetésében való részesedésük által. A keresztség és a bérmlás szentségei által a hívők „szent papsággá szenteltetnek” (LG 10).

RÉSZESEDÉSÜK KRISZTUS PRÓFÉTAI HIVATALÁBAN

904. „Krisztus nem csupán a hierarchia által tölti be prófétai küldetését, (...) hanem a világi hívek által is, akiket tanúnak állít, és ellát a hit érzékével és a szó kegyelmével” (LG 35):

„A tanítás (...), amely elvezet a hitre (...), minden igehirdető, sőt minden egyes hívő feladata lehet.” (Aquinoi Szent Tamás: Summa Theologiae III, 71, 4 ad 3.)

905. Prófétai küldetésüket a világi hívők az evangelizáció révén is teljesítik, „tudniillik Krisztust hirdetik az élet tanúságával és a kimondott szóval”. A világi hívőknél „ez az evangelizáció (...) sajátos jelleget és különleges hatékonyságot nyer attól, hogy a világ megszokott körülményei között történik” (LG 35).

„Ez az apostolkodás azonban nem merül ki az élet tanúságtételében; az igazi apostol keresi az alkalmakat, hogy szavával is hirdesse Krisztust, mind a nem hívőknek, (...) mind a hívőknek.” (II. Vatikáni Zsinat Apostolicam actuositatem határozat, 6; vö. II. Vatikáni Zsinat: Ad gentes határozat, 15.)

906. Az arra alkalmas és képzett világiak bekapcsolódhatnak a hitoktatásba (vö. CIC 774, 776, 780); a teológiai tudományok oktatásába (vö. CIC 229.) és a tömegkommunikációs eszközök használatába is (vö. CIC 823. k. 1. §).

907. „Tudásuk, szakértelmük és tekintélyük alapján joguk, sőt néha kötelességük, hogy az Egyház javát érintő dolgokról véleményt nyilvánítsanak a szent pásztorok előtt, és véleményüket a hit, az erkölcs és a pásztorok iránti tisztelet megtartásával, valamint a közjónak és a személyek méltóságának figyelembevételével a többi Krisztus-hívő tudomására hozzák.” (vö. CIC 212. k. 3. §.)

2.1.2. Pápai gondolatok

Szent VI. Pál pápa: Evangelii nuntiandi

VI. Pál pápa: az Evangélium hirdetése - kezdetű apostoli buzdítása a katolikus egyház püspökeihez, papjaihoz és híveihez az evangelizációról a mai világban

Lk 4,22

Szüntelenül tanít

11. Az Isten Országát Krisztus szüntelenül hirdeti, máshoz nem fogható szavakkal. „Miféle tanítás ez? Új tanítás, hatalommal.”¹ „Mindnyájan igazat adtak neki, de meglepődtek a magasztos szavakon, amelyek ajkáról fakadtak”². „Ember így még

¹ Mk 1,27

² Lk 4,22

nem beszélt”³. Krisztus szavai ugyanis Isten titkait nyilvánítják ki, az ő terveit és ígéreteit: ezért képesek arra, hogy átalakítsák az ember szívét és életének alakulását.

Lk 4,18.21

Hallgassunk a Szentlélek szavára!

75. Nem képzelhető el evangelizáció a Szentlélek működése nélkül. A názáreti Jézusra keresztsége pillanatában leszáll a Szentlélek, miközben az Atya szava hallatszik: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik”⁴. Ezek a szavak magukba foglalják Jézus kiválasztását és küldetését. „A Szentlélek vezette” a pusztába, ahol megvívja döntő harcát és kiállja a legnagyobb próbát, mielőtt megkezdí működését⁵. „A Szentlélek erejével”⁶ tér vissza Galileába, és Názáretben kezdi el igehirdetését, önmagára alkalmazva Izajás sorait: „Az Úr lelke rajtam.” Majd így szól: „Ma beteljesült az Írás”⁷. A tanítványoknak, mielőtt elküldi őket, ezt mondja: „Vegyétek a Szentlelket”⁸.

Ténylegesen csak a Szentlélek eljövetele után, a Pünkösd napján kezdik meg az apostolok evangelizáló munkájukat az egész világon. Péter Joel próféciájának teljesülésével magyarázza az eseményt: „Kiárasztom Lelkemet”⁹. Pétert eltölti a Szentlélek, amikor a népnek Jézusról, Isten Fiáról beszél¹⁰. Pál is eltelik Szentlélekkel¹¹, mielőtt az apostoli munkának szenteli magát. Istvánt is Szentlélekkel telve választották meg a diakónusi szolgálatra és később ez képesíti a vértanúságra¹². A Szentlélek, aki szavakat adott Péter, Pál és a többi apostolok ajkára, leszállt „azokra is, akik meghallgatták a beszédet”¹³. Az egyház a Szentlélek vigasztalásával telve növekszik¹⁴. A Szentlélek az egyház Lelke. Ő érteti meg a hívekkel Jézus tanításának, igazságainak mélyebb értelmét. Mint az egyház kezdetén, ma is ő munkálkodik mindazokban, akik az evangéliumot továbbadják: ha hagyják, hogy a Szentlélek birtokba vegye és vezesse őket. A Szentlélek ad ajkukra oly szavakat, amelyek nem tőlük maguktól valók – és

³ Jn 7,46

⁴ Mt 3,17

⁵ Mt 4,1

⁶ Lk 4,14

⁷ Lk 4,18.21; vö. Iz 61,1

⁸ Jn 20,22

⁹ ApCsel 2,17

¹⁰ vö. ApCsel 4,8

¹¹ vö. ApCsel 9,17

¹² vö. ApCsel 6,5.10; 7,55

¹³ vö. ApCsel 10,14

¹⁴ vö. ApCsel 9,31

ugyanakkor a Szentlélek készíti fel a hallgatók lelkét is, hogy megnyíljanak a Jó Hír és az Isten Országának hirdetése előtt. Az evangelizáció jó módszerei fontosak, de soha, a legkiválóbb módszerek sem pótolhatják a Szentlélek csendes munkáját. Bármekkora legyen is a hithirdető tudása, mindez semmi, ha a Szentlélek nem kíséri. Őnélküle a leghatásosabb érvelés sem ér semmit. A legcsodálatosabb szociológiai vagy pszichológiai rendszerek is értéktelenek a Szentlélek segítségével nélkül. Napjainkban –mondhatni – újból a Szentlélek kivételes korának társai vagyunk. Újból föl akarják őt fedezni, úgy, ahogyan a Szentírás elénk tárja. Boldogságot ad, ha valaki az ő irányításának engedi át magát. Sokan csak őrá akarnak figyelni, őtőle akarják magukat vezettetni. A Szentléleknek az egész egyház életében döntő szerepe van, de elsősorban az evangelizációs küldetésben nyilatkozik meg. Nem ok nélkül kezdődik az evangelizáció a Szentlélek sugallatára Pünkösöd hajnalán. Úgy mondhatni: a Szentlélek az evangelizáció fő munkálója. Ő indít az evangélium hirdetésére, és ő készíti fel bensőleg a szíveket, hogy befogadják az üdvösség szavát¹⁵. De azt is mondhatjuk, hogy ő az evangelizáció célja és beteljesülése: ő alkotja meg az „új teremtményt”, az új embert. Ennek az új embernek kialakítása az evangelizáció célja, a sokféleség egységében az egyházi közösségen belül. A Szentlélek segítségével hatol be az evangélium a világ szívébe, mert a Szentlélek segít felismerni az „idők jeleit”, az Isten jeleit, amelyeket az evangelizáció fölfedez és az emberek életében megvilágít. Az 1974-es püspöki szinódus nagyon hangsúlyozta a Szentlélek szerepét az evangelizációban. Kifejezte óhaját, hogy a püspökök és teológusok jobban tanulmányozzák a Szentlélek működését és annak módjait a mai evangelizációban. Mi ehhez csak annyit fűzünk hozzá, hogy ez a hívekre is vonatkozik, mert a keresztségben ők is a Szentlélek pecsétjét vették. Csatlakozunk tehát a püspöki szinódus óhajához, és kérünk mindenkit, aki az evangélium követségében jár: imádkozzunk hittel és buzgón a Szentlélekhez, és engedjük, hogy ő vezessen, ő lelkesítsen minden tervünkben, minden kezdeményezésünkben, minden evangelizációs munkánkban.

Szent II. János Pál pápa: Dives in misericordia

II. János Pál pápa enciklikája az Isteni irgalmasságról

vö. Lk 4,18-21

¹⁵ AG 4

A végső beteljesedés alapja letétetett a húsvéti misztériumban

49. A keresztt tehát az a legmélyebb pont, ameddig az Istenség lehajolt az emberhez, és mindahhoz, amit az ember – főleg a nehezebb és sanyarúbb időkben – a maga szerencsétlenségének nevez. A keresztt azt jelenti, hogy az örök szeretet ápolni kezdte azokat a sebeket, melyek az embernek földi élete folyamán a leginkább fájnak, s hogy beteljesedett a messiási ígélet, melyet egykor a názáreti zsinagógában mondott ki Krisztus,¹⁶ majd Keresztelő János küldöttei előtt megismételt.¹⁷ A mondottak szerint, melyek már Izaiás jövődőlésében is benne foglaltattak,¹⁸ ez az ígélet a szegények, a meggyötörtek, a foglyok, a vakok, a szenvedők és a bűnösök iránt irgalmas szeretet kinyilatkoztatása által vált valóra. A húsvéti misztérium azonban túlhaladja annak a sokféle rossznak a határait, melynek az ember földi életében részese lehet. Krisztus kereszttje ugyanis meglátatja velünk a rossznak a bűnbe és a halálba nyúló gyökereit, s így a keresztt eszkatologikus jellé válik: csupán az eszkatologikus beteljesedésben és a mindenség végső megújításában győzi le majd a szeretet a rossz belső gyökereit az összes választottakban, amikor a szeretet – egészen érett gyümölcsként – megtermi majd a dicsőséges halhatatlanság, a szentség és az élet országát. Ennek az eszkatologikus beteljesedésnek alapja azonban Krisztus kereszttjében és halálában már készen van. És hogy Krisztus „harmadnapra föltámadott” a halálból,¹⁹ ez messiási küldetésének végső jele; ez foglalja össze a rossz hatalma alatt álló világban jelenlevő irgalmas szeretet kinyilatkoztatását.

Szent II. János Pál pápa: Laborem exercens

II. János Pál pápa enciklikája a Rerum Novarum enciklika megjelenésének 90. évfordulója alkalmából

A Kinyilatkoztatás a munkáról

116. Az Ószövetség könyveiben sok hivatkozást találunk az emberi munkára s a különféle foglalkozásokra. Szó van például az orvosról,²⁰ a gyógyszerésről,²¹ a kézműves-művészről,²² az ácsról,²³ – ezeket a szavakat a mai vasmunkásokra is

¹⁶ vö. Lk 4,18-21

¹⁷ vö. Lk 7,20-23

¹⁸ vö. Iz 35,5; 61,1

¹⁹ 1Kor 15,4

²⁰ vö. Sir 38,1

²¹ vö. Sir 38,4-8

²² vö. Kiv 31,1-5; Sir 38,21

²³ vö. Ter 4,22; Iz 44,12

átvihetjük –, a fazekasról,²⁴ a földművesről,²⁵ az írástudóról,²⁶ a hajósról,²⁷ az építészről,²⁸ a muzsikusról,²⁹ a pásztorról,³⁰ és a halászlól.³¹ Ismerjük az asszony munkájáról szóló szép részletet.³² Jézus Krisztus is, amikor példabeszédeket mond Isten országáról, állandóan hivatkozik az emberi munkára: a pásztor,³³ a földműves,³⁴ az orvos,³⁵ a magvető,³⁶ a családfő,³⁷ a szolga,³⁸ a gondnok,³⁹ a halász,⁴⁰ a kereskedő,⁴¹ és a napszámos⁴² munkájára. Beszél az asszonyok különféle munkáiról is.⁴³ Az Apostolok tevékenységét az aratók⁴⁴ vagy a halászok⁴⁵ kétféle munkájához hasonlítja, de hivatkozik az írástudók munkájára is.⁴⁶

Szent II. János Pál pápa: Dominum et vivificantem

II. János Pál pápa enciklikája a Szentlélekről az Egyház és a világ életében

vö. Lk 4,16-21

15. Beteljesedett tehát a Messiás küldetése, aki megkapta a Szentlélek teljességét a választott nép és az egész emberiség számára. A *Messiás* szó szerint *Krisztust*, azaz „Felkentet” jelent, az üdvtörténetben pedig azt, „aki Szentlélekkel van felkenve”. Ez volt az Ószövetség prófétai hagyománya. Ezt követte Simon Péter, amikor Kornéliusz házában így szólt: „Ti tudjátok, mik történtek a Jánostól hirdetett

²⁴ vö. Jer 18,3; Sir 38,29

²⁵ vö. Ter 9,20; Iz 5,1

²⁶ vö. Préd 12,9-12; Sir 39,1-8

²⁷ vö. Zsolt 108,23-30; Bölcs 14,2-3a

²⁸ vö. Ter 11,3; 2Kir 12,12; 22,5

²⁹ vö. Ter 4,21

³⁰ vö. Ter 4,2; 37,3; Kiv 3,1; 1Sám 16,11

³¹ vö. Ez 47,10

³² vö. Péld 31,15-27

³³ Jn 10,1-16

³⁴ vö. Mk 12,1-12

³⁵ vö. Lk 4,23

³⁶ vö. Mk 4,1-9

³⁷ vö. Mt 13,52

³⁸ vö. Mt 24,45; Lk 12,42-48

³⁹ vö. Lk 16,1-8

⁴⁰ vö. Mt 13,47-50

⁴¹ vö. Mt 13,54

⁴² vö. Mt 20,1-16

⁴³ vö. Mt 13,33; Lk 15,8

⁴⁴ vö. Mt 9,37; Jn 4,35-38

⁴⁵ vö. Mt 4,19

⁴⁶ vö. Mt 13,52

kereszttség után... egész Júdeában. *Miképp kente fel az Isten a názáreti Jézust Szentlélekkel és hatalommal.*"⁴⁷

Péter szavai és sok más hasonló kijelentés⁴⁸ után vissza kell térnünk Izaiás jövődöléséhez, amelyet olykor „ötödik evangéliumnak” vagy „az Ószövetség evangéliumának” szoktak nevezni. Amikor Izaiás egy titokzatos személy eljövételéről szól, aki az újszövetségi kinyilatkoztatás szerint maga Jézus, összekapcsolja ezt a személyt és küldetését a Szentléleknek, az Úr Lelkének különleges cselekvésével. Így szól a próféta:

„És vessző kél majd Jessze törzsökéből,
És virág nő ki gyökeréből.
És rajta lesz majd az Úr lelke:
a bölcsesség és az értelem lelke,
a tanács és az erősség lelke,
a tudás és a jámborság lelke,
és eltölti őt az Úr félelmének lelke,
és az Úr félelmében telik öröme”.⁴⁹

Ez a szöveg jelentős az Ószövetségnek a „Lélekről” szóló egész tanítását tekintve, mert mintegy híd a régi szentírási „Lélek” fogalom – amelyet „karizmatikus lehelet”-nek értelmeztek – és a „Lélek” között, aki személy és ajándék a személy számára. A Messiás Dávid családjából (Jessze törzsökéből) maga is személy, akin rajta van az Úr lelke. Bizonyára nem beszélhetünk erről a szentírási helyről mint a Szentlélek kinyilatkoztatásáról, de – ezeket az eljövendő Messiásra alkalmazva – megnyílik az út, amely az Újszövetségben előkészíti a Szentlélek teljes kinyilatkoztatását a Szentháromság misztériumának egységében.

vö. Lk 4,16-21

18. Jézus messiási tevékenységének kezdetén *hivatkozni fog ezekre az Izaiásban található ígéretekre.* Mindez Názáretben fog történni, ahol életének harminc esztendejét Józsefnek, az ácsnak házában töltötte, édesanyjával Szűz Máriával. Amint alkalma nyílt, hogy a zsinagógában szóhoz jusson, kinyitotta Izaiás könyvét és arra a helyre talált, hol ez állt: „Az Úr lelke rajtam; ezért kent fel engem.” Miután felolvasta Izaiás könyvéből a 61,1-2 szövegét, a körülállókhoz fordult: „*Ma beteljesedett az Írás, amit az*

⁴⁷ ApCsel 10,37

⁴⁸ vö. Lk 4,16-21; 3,16; 4,14; Mk 1,10

⁴⁹ Iz 11,1-3

imént hallottatok.”⁵⁰ Ilyen módon jelentette ki és hirdette: ő az, akit az Atya „felkent”, ő a Messiás, azaz Krisztus, ő az, akin a Szentlélek nyugodott, mint magának az Istennek ajándéka, ő az, kit teljesen eltöltött a Szentlélek, akiben megnyilvánult Isten ajándékának „új kezdete”, melyet Isten az emberi nemnek ad a Szentlélekben.

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris missio

II. János Pál pápa enciklikája a minden időre érvényes missziós megbízatásról

vö. Lk 4,14-21

Krisztus visszaállította az Országot

13. A Názáreti Jézus beteljesítette Isten tervét. Miután a Jordánban János megfürdette és látható alakban leszállt rá a Szentlélek, kinyilvánította messiási küldetését: bejárta Galileát, „hirdette Isten országának evangéliumát: 'Betelt az idő, elérkezett az Isten országa, tartsatok bűnbánatot és higgyetek az evangéliumban!'" (Mk 1,14-15; vö. Mt 4,17; Lk 4,43). Isten országának hirdetése és visszaállítása az Ő küldetése: „Ez a küldetésem” (Lk 4,43). De itt többről van szó: maga Jézus a „jó hír”, amint azt küldetésének kezdetén, a názáreti zsinagógában hangsúlyozta, amikor önmagára vonatkoztatta Izaiás szavait a Fölkentről, kit Isten küldött (vö. Lk 4,14-21). Mert Ő a „jó hír”, Krisztusban egy az üzenet, amit hirdetnek és aki hirdet; benne azonos a hirdetés, a cselekvés és a megvalósulás. Ereje, cselekvése hatásának titka abban a teljes azonosságban rejlik, ami közte és a hirdetése között fönnáll: az új hírt hozta nem csupán azzal, amit mondott vagy cselekedett, hanem azzal, ami Ő maga.

Jézus tevékenységét leírták azokkal az utakkal kapcsolatban, amelyeket hazájában tett. Küldetésének színtere húsvét előtt Izraelre korlátozódik. Jézus mégis döntően újat hozott. Az eszkatologikus valóság nem tevődik a világ végére, hanem már közel van, és megkezdődött megvalósulása. Isten országa közel van (vö. Mk 1,15), kérnünk kell, hogy jöjjön el (vö. Mt 6,10). Hatékony jelei a hit szemével felismerhetők, ilyenek a csodák (vö. Mt 11,4), a démonok kiűzése (vö. Mt 12,25-28), a Tizenkettő kiválasztása (vö. Mk 3,13-19), a szegényeknek hirdetett evangélium (vö. Lk. 4,18). Jézusnak a pogányokkal való találkozásából kitűnik, hogy az Országba való bejutás a hit és a megtérés útján, és nem egyszerűen egy néphez való tartozással lehetséges.

Az ország, amely Jézussal kezdődik, Isten Országa. Jézus maga nyilvánította ki, hogy ki az az Isten, akit Ő bizalmasan „Abbá”-nak, Atyának szólított (vö. Mk 14,36). Isten, különösen ahogyan a hasonlatokban megjelenik (vö. Lk 15,3-32; Mt 20,1-6), minden

⁵⁰ vö. Lk 4,16-21; Iz 61,1

ember gondja-baja iránt nyitott: Ő szerető Atya, telve szeretettel és irgalommal, aki megbocsát, és ingyen adja a kért kegyelmet.

Szent János írja, hogy Isten a szeretet (vö. 1Jn 4,8-16). Minden ember arra kapott meghívást, hogy nyíljék meg az előtt az irgalmas szeretet előtt, amellyel Isten szereti őt. Az Ország olyan mértékben fog növekedni, ahogyan minden ember felismeri, hogy bizalommal fordulhat imában Istenhez, mint Atyához (vö. Lk 11,2; Mt 23,9), amennyiben azon fáradozik, hogy teljesítse az ő akaratát (vö. Mt 7,21).

Szent II. János Pál pápa: Pastores dabo vobis

II. János Pál pápa szinódus utáni apostoli buzdítása a püspökökhöz, a papokhoz és az egész katolikus egyház minden hívőjéhez a papképzésről korunk körülményei között

Lk 4,21

A papság a figyelem középpontjában

11. „Mindazok szeme, akik a zsinagógában voltak, figyelemmel tekintett rá” (Lk 4,20). Amit Lukács azokról mond, akik azon a szombaton ott voltak a názáreti zsinagógában és hallották Jézus magyarázatát az általa fölolvasott Izaiás-részlethez, minden keresztényre is alkalmazható, mert nekik is el kell ismerniük, hogy a Názáreti Jézusban végleg beteljesedett a prófétai szó: „Ma beteljesedett az Írás, amit imént hallottatok” (4,21). Az Írás pedig ez volt: „Az Úr Lelke van rajtam; mert fölkent engem; elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, s hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy felszabadítsam az elnyomottakat, és hirdessem: elérkezett az Úr esztendeje” (4,18-19; vö. Iz 61,1-2).⁵¹ Jézus tehát úgy mutatkozik be, mint akit eltöltött a Szentlélek, akit fölkenés szentelt föl, aki arra küldetett, hogy hirdesse a szegényeknek az Evangéliumot: Ő a Messiás, a pap, próféta és király Messiás.

A keresztényeknek hívő és szerető tekintettel állandóan e Krisztus-arcot kell szemlélniük. Ebből a kontemplációból kiindulva és erre hivatkozva beszéltek a Szinódusi Atyák a papképzésről a jelen körülmények között. E problémának csak

⁵¹ A Neovulgatában: „Az Úr Lelke rajtam; azért kent föl engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek; elküldött, hogy hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy elbocsássam a megtörteteket elengedésben, és hirdessem az Úr kedves esztendejét” (4,18-19; vö. Iz 61,1-2). (A ford. megj.)

akkor van megoldása, ha előbb meggondoljuk a célt, ahová a papképzésnek el kell jutnia: a cél a szolgálati papság, pontosabban a szolgálati papság mint a Jézus Krisztus papságában való részesedés az Egyházban. A szolgálati papság küldetésének és természetének ismerete az evangéliumi fölismerés elengedhetetlen föltétele, ugyanakkor a legbiztosabb iránytű és a leghatékonyabb ösztöke a hivatások gondozásához és a papságra hivatottak neveléséhez.

A szolgálati papság küldetésének és természetének igaz és elmélyült ismerete út, melyen járnunk kell, és a Szinódus Atyái erre léptek rá, hogy kijussunk a *papi identitás válságából*. „Ez a válság – mondtam a Szinódus záróbeszédében – közvetlenül a II. Vatikáni Zsinat utáni években alakult ki, s a zsinati tanítás téves, olykor szándékos elferdítésén alapult. Kétségtelenül ez egyik oka azoknak a nagy veszteségeknek, amiket az Egyház elszenvedett; azon veszteségeknek, amelyek súlyosan érintették a lekipásztori szolgálatot és a papi, különösen a missziós hivatásokat. Mintha a papi identitás mélységének az 1990. évi Szinódus sok fölszólalásában megmutatkozó új felfedezése reményt öntene belénk a sok veszteség után. E fölszólalások kifejezték annak tudatát, hogy a papot sajátos ontológiai kapcsolat köti Krisztushoz, a Főpaphoz és Jó Pásztorhoz. Ez az identitás kihat a képzésre is, melynek mindig a papra tekintve kell kezdődnie és egész életén végig kell kísérnie a papot. Éppen ez volt ennek a Szinódusnak a célja.”⁵²

Ezért a Szinódus szükségesnek látta, hogy összefoglalóan és alapvetően megfogalmazza a szolgálati papság természetét és küldetését úgy, ahogy azt az Egyház hite a századok folyamán vallotta és a II. Vatikáni Zsinat újra korunk embere elé állította.⁵³

Lk 4,21

18. A Zsinat hangsúlyozza: „Az a lelki adomány, amelyben a papok a szenteléskor részesülnek, nemcsak valamilyen korlátozott és helyhez kötött küldetésre készíti föl őket, hanem az üdvösség mindent átfogó egyetemes küldetésére egészen a föld határáig, mert minden papi szolgálat részesedik annak a küldetésnek az egyetemességében, amelyet Krisztus apostolainak adott.”⁵⁴

⁵² L'Osservatore Romano 1990. X. 28. (A pápa X. 27-i beszéde) 4.; vö. L'Osservatore Romano 1991. III. 15. (A pápa nagycsütörtöki levele a papokhoz)

⁵³ vö. LG, PO, OT, Ratio fundamentalis, az 1971. évi Rendes Püspöki Szinódus

⁵⁴ PO 10

A szolgálat természetéből következően a papokat mély missziós lelkületnek kell áthatnia: „Olyan valóban katolikus lelkületnek, mely fölül tud emelkedni a saját egyházmegye, nemzet vagy szertartás határain, és érzékelve az egész Egyház szükségleteit, kész arra, hogy bárhol hirdesse az Evangéliumot.”⁵⁵

Ezenkívül a papnak, mivel arra hivatott, hogy az Egyház életében a közösség építője legyen, arra kell törekednie, hogy elsősorban Ő legyen a misszió és a dialógus előmozdítója; valamint – mélyebben gyökerezve a keresztyén igazságban és szeretetben, és égve a vágytól, hogy mindenki üdvösségét hirdesse – a testvéri kapcsolatok és szolgálatok, az igazság előmozdítója, az igazságosság és a béke szerzője az összes emberek között: főként a többi egyházak vagy keresztyén felekezetek testvérei között, nem zárva ki egyéb vallások híveit sem; röviden, minden jóakaratú ember s egész különösen a gyengék és betegek között, sőt még azok között is, akik teljesen tudatlanul szomjazzák az igazságot és Krisztus üdvösségét, Jézus szava szerint: „Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek. Nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket a bűnbánatra” (Mk 2,17).

Ma különösen is sürgető az új evangelizáció feladata, mely Isten egész népét arra készíti, hogy új buzgalommal új módszereket és új nyelvet találjon az Evangélium hirdetésére, melyhez papokra van szükség, akik teljesen elmerülve Krisztus misztériumában képesek arra, hogy egy új lelkipásztori életstílust valósítsanak meg; akik mélységes közösségben a pápával és a püspökökkel termékenyen tudnak együttműködni a krisztushívő laikusokkal, tisztelvén és támogatván az egyházi közösségben a különböző feladatokat, karizmákat vagy szolgálatokat.⁵⁶

„Ma beteljesedett az Írás a fületekben” (Lk 4,21). Hallgassuk csak újra Jézus e szavait a szolgálati papság szempontjából, különösen missziós természetének figyelembevételével. Jézus ajkán a „ma” az idők teljességét jelzi, a teljes és végső üdvösség elnyerésének idejét, azaz az Egyház idejét! Krisztus fölszentelése és küldetése tehát – „Az Úr Lelke... fölkent engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, elküldött prédikálni... az Úr kedves esztendejét” (Lk 4,18) – azok az élő gyökök, melyekből az Egyház fölszenteltsége és küldetése sarjad, mert az Egyház Krisztus „teljessége” (vö. Ef 1,23): a keresztség fürdője által ugyanis az Úr Lelke kiárad minden hívőre, és arra szenteli őket, hogy szent papság által lelki házzá legyenek, s arra küldi őket, hogy tanúi legyenek az Úr csodatetteinek, aki a

⁵⁵ OT 20

⁵⁶ 12. javaslat

sötétségből átviszi őket csodálatos világosságába (vö. 1Pt 2,4-10). A pap Krisztus fölszenteltségében és küldetésében sajátosan és fokozottabban részesedik az ordo szentsége által, melynek erejéből hasonlóná válik a Fő és Pásztor Krisztushoz, és küldetést kap, hogy Krisztus nevében és személyében „hirdesse a szegényeknek ... az Úr kedves esztendejét”.

A Szinódusi Atyák Isten népéhez intézett üzenetükben röviden, de nagyon tartalmasan összefoglalták a szolgálati papság „igazságát”, helyesebben „misztériumát” vagy „ajándékát”, amikor ezt írták: „Identitásunk végső forrása az Atya szeretete. A szolgálati papságban a Szentlélek működése által kerülünk szentségi kapcsolatba a Fiúval, a Főpappal és Jó Pásztorral, akit az Atya küldött. A pap élete és tevékenysége Krisztus életének és tevékenységének folytatása: ez a mi identitásunk, igazi méltóságunk, örömforrásunk és biztonságunk.”⁵⁷

Szent II. János Pál pápa: Pastores gregis

II. János Pál pápa apostoli buzdítása a püspökről, aki Jézus Krisztus evangéliumának szolgája, hogy a világ remélni tudjon

vö. Lk 4,16-21

A püspök az igazságosság és a béke szerzője

67. A misszió témakörében a Szinódusi atyák a püspököt úgy mutatták be, mint az igazságosság prófétáját. Az erők háborúja a gyengék ellen, ma még inkább, mint korábban, mély szakadékot vágott a gazdagok és a szegények közé. Megszámlálhatatlan a szegények serege! Egy igazságtalan, nagy szerkezeti különbségekkel működő gazdasági rendszerben a társadalom peremére sodródottak helyzete napról napra rosszabb. A világ nagyon sok helyén éhínség, másutt túltermelés van. Ennek a drámai hasadásnak elsősorban a szegények, a fiatalok, a menekültek az áldozatai. Sokfelé a nők személyi méltósága is sérül, mert a hedonista és materialista kultúra áldozataivá válnak.

Ezen igazságtalan helyzetek láttán – sokszor olyan helyzetekben, melyek elkerülhetetlenül kaput tárnak a konfliktusok és a halál előtt – a püspök az Isten képére és hasonlatosságára teremtett ember jogainak a védelmezője. Hirdeti az Egyház erkölcsi tanítását az élet védelméről fogantatásától egészen természetes befejezéséig; hirdeti az Egyház evangéliumon alapuló szociális tanítását is, és szíven

⁵⁷ L'Osservatore Romano 1990. X. 29-30. (A Szinódus Atyáinak üzenete Isten népéhez) 1,1

viseli a gyengék védelmét, hangja lesz azoknak, akiknek nincs szava jogaik érvényesítésére. Kétségtelen, hogy az Egyház szociális tanítása képes fölébreszteni a reményt a legnehezebb helyzetekben is, mert ha nincs reményük a szegényeknek, hamarosan senkinek, a gazdagoknak sem lesz reményük.

A püspökök nagyon határozottan elítélték a terrorizmust és népiirtást, s fölemelték szavukat azok mellett, akik sírnak az igazságtalanságok miatt, akiket üldöznek, akik munka nélkül vannak, valamint a súlyosan zaklatott gyermekek védelmében. Miként a szent Egyház az Istennel való benső egység és az egész emberi nem egységének szentsége a világban,⁵⁸ úgy a püspök is a szegények védelmezője és atyja, az igazságosság és az emberi jogok szorgalmazója, a remény hordozója.⁵⁹

A Szinódusi atyák szava az én szavammal együtt világos és erős. „Nem vehettük hallatlanba a Szinódus folyamán sok más kollektív dráma visszhangját (...) Változás zajlik az erkölcsi rendben (...) Bizonyos helyi bajok, melyekkel sokáig nem foglalkoztak a kellő mértékben, egész népeket sodorhatnak kétségbeesésbe. Hallgathatunk-e az éhség és nyomor drámája láttán egy olyan korszakban, amikor az emberiségnek soha nem látott módon kezében vannak az eszközök az egyenlő elosztáshoz? Nem tehetjük meg, hogy ki ne fejezzük szolidaritásunkat a menekültekkel és emigránsokkal, akik háborúk, politikai elnyomás vagy gazdasági diszkrimináció következtében kénytelenek voltak elhagyni szülőföldjüket, hogy munkát és békességet találjanak. A malária pusztítása, az AIDS terjedése, az analfabétizmus, gyermekek és utcán tengődő fiatalok jövőnélkülisége, a nők kizsákmányolása, a pornográfia, a türelmetlenség, a vallás fölhasználása erőszakos célokra, a drog- és fegyverkereskedelem: és a felsorolás még mindig nem teljes! És mégis, mindezen nehézségek közepette az alázatosak fölemelik a fejüket. Az Úr látja és megsegíti őket: „A nyomorultak elnyomására és a szegények jajsavára válaszul én fölkelek, mondja az Úr” (Zsolt 12[11],6).⁶⁰

Az imént vázolt drámai képhez nyilvánvalóan hozzátartozik a fölhívás a békére és a béke melletti elkötelezettség. Az elmúlt századból és évezredből örökölt háborús tűzfészek továbbra is izzanak. Nem hiányoznak a helyi konfliktusok sem, súlyos súrlódásokkal kultúrák és nemzetiségek között. És hogyan hallgathatnánk el a vallási fundamentalizmust, ami mindig ellensége a dialógusnak és a békének? Sokfelé olyan

⁵⁸ vö. Lumen gentium 1

⁵⁹ vö. Javaslatok 54-55

⁶⁰ X. Rendes Püspöki Szinódus általános ülése: Üzenet (2001. X. 25.), 10-11: L'Osservatore Romano, 2001. X.27

a Föld, mint egy puszkaporos hordó, amely bármelyik pillanatban fölrobbanhat és mérhetetlen fájdalmat okozhat az emberiség családjának.

Az Egyház ebben a helyzetben is folytatja Krisztus békéjének hirdetését, aki a hegyi beszédben boldognak mondta a „békességszerzőket” (Mt 5,9). A békéért egyetemesen felelősek vagyunk, és e felelősség a mindennapok apró cselekedeteiben valósul meg. A béke várja a maga prófétáit és művészeit, akik nem hiányozhatnak az egyházi közösségből sem, amelynek a püspök a pásztora. A püspök Jézus példáját követve – aki azért jött, hogy szabadulást hirdessen a raboknak és meghirdesse az Úr kedves esztendejét (vö. Lk 4,16-21) – mindig kész arra, hogy megmutassa: a keresztény remény szorosan összefügg az ember és a társadalom integrális fejlődésével, ahogy ezt az Egyház szociális tanítása hirdeti.

Az esetleges és sajnos nem ritka fegyveres összecsapások idején a püspöknek akkor is, amikor sürgeti népét jogainak érvényesítésére, mindig képviselnie kell azt, hogy egy kereszténynek minden esetben kerülnie kell a bosszút és nyitottnak kell lennie a megbocsátásra és a szeretetre az ellenség iránt.⁶¹ Az igazságosság ugyanis lehetetlen megbocsátás nélkül. Bármilyen nehéz is elfogadni, minden értelmes ember számára nyilvánvaló: igazi béke csak a megbocsátás által válik lehetségessé.⁶²

XVI. Benedek pápa: Spe salvi

XVI. Benedek pápa enciklikája a püspököknek, papoknak és diákonusoknak, az Istennek szentelt személyeknek és minden krisztushívőnek A KERESZTÉNY REMÉNYRŐL

Lk 4,28

50. Ezért kiáltunk hozzá: Szentséges Szűz Mária, te azon alázatos és nagy lelkek közé tartoztál Izraelben, akik – mint Simeon – „várták Izrael vigasztalását” (Lk 2,25), akik mint Anna, remélték „Jeruzsálem megváltását” (Lk 2,38). Te Izrael szent Írásainak lelkületét élted, melyek a reményről beszéltek – az ígétről, amely Ábrahámnak és az ő utódának adatott (vö. Lk 1,55). Így értjük azt a szent félelmet, mely elfogott, amikor Isten angyala belépett a kamrádba, és azt mondta, hogy neked kell megszülnöd azt, akiben Izrael remélt, akire a világ várt. Általad, a te igened által kellett évezredek reményének megvalósulnia, belépnie ebbe a világba és a világ történelmébe. Meghajoltál e feladat nagysága előtt, és igent mondtál: „Íme, az Úr

⁶¹ vö. Javaslat 55

⁶² vö. II. János Pál pápa: Üzenet a béke világnapjára, 2002. I.1-re. (2001. XII. 8.), 8: AAS 94 (2002), 137

szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint” (Lk 1,38). Amikor szent örömben Júdea hegyein át a nagynénédhez, Erzsébethez siettél, az eljövendő Egyház képe lettél, mely a világ reményét hordozza méhében a történelem hegyein járva. De az öröm mellett, melyet Magnificatoddal beleénekelte az évszázadokba, tudtál a próféták sötét szavairól, melyeket Isten Szolgájának evilági szenvedéséről mondtak el. A betlehemi istállóbeli születés fölött ott ragyogott az angyalok fényessége, akik örömhírt mondtak a pásztoroknak, de nagyon tapasztalható volt Isten szegénysége is ebben a világban. Az agg Simeon a kardról beszélt, mely át fogja járni a szívedet (vö. Lk 2,35), az ellentmondás jeléről, ami a te Fiad lesz ebben a világban. Amikor Jézus megkezdte nyilvános működését, vissza kellett húzódnod, hogy növekedhessen az az új család, melynek megalapítására ő jött, s amelynek azokból kellett kinőnie, akik az ő szavát hallgatták és követték (vö. Lk 11,27). Jézus első tetteinek nagysága és öröme mellett a názáreti zsinagógában tapasztalnod kellett az „ellentmondás jeléről” szóló szavak igazságát (vö. Lk 4,28). Átélted az ellenségeskedés és az elutasítás egyre növekvő hatalmát, mely Jézus körül egyre szorosabbra zárult egészen a kereszt órájáig, amikor látnod kellett, hogy a világ Üdvözítője, Dávid örököse, Isten Fia gúny céltáblájaként, gonosztevők között hal meg, mint aki kudarcot vallott. Hallottad a szót: „Asszony, íme a te Fiad” (Jn 19,27). A keresztről új küldetést kaptál. A keresztnél új módon lettél anya: mindazok anyja, akik hisznek a te Fiadnak és követni akarják őt. A fájdalom kardja átjárta a szívedet. Meghalt a remény? A világ végleg fényesség nélkül maradt? Céltalan lett az élet? Abban az órában minden bizannyal újra hallottad bensődben az angyal szavát, mellyel ő az ígéret pillanatában félelmedre válaszolt: „Ne félj, Mária!” (Lk 1,30) Hányszor mondta az Úr, a te Fiad a tanítványainak: „Ne féljetek!” A Golgota éjszakájában a szívedben újra hallottad a szót. Tanítványainak az árulás órája előtt mondta: „Bízzatok, én legyőztem a világot!” (Jn 16,33) „Ne nyugtalankodjék a szívetek és ne csüggedjen!” (Jn 14,27) „Ne félj, Mária!” A názáreti órában az angyal ezt is mondta neked: „Országának nem lesz vége” (Lk 1,33). Vége lett, mielőtt elkezdődött volna? Nem, a kereszt alatt Jézus szavára a hívők anyja lettél. Ebben a hitben, mely a nagypéntek sötétségében is a remény bizonyossága volt, ébredtél a húsvét reggelére. A föltámadás öröme betöltötte a szívedet, és újra a tanítványok közösségébe vitt, akikből a hit által Jézus családjának kellett kialakulnia. Így voltál jelen a hívők közösségében, akik a Jézus mennybemenetele utáni napokban egyetértően imádkoztak a Szentlélek ajándékaiért (vö. ApCsel 1,14), és pünkösd napján meg is kapták azokat. Jézus „országa” más volt, mint amilyennek az emberek elgondolhatták. Abban az órában elkezdődött, és ennek az „országnak” nem lesz vége. Úgy maradsz a tanítványok körében, mint Anyjuk, mint a remény Anyja. Szentséges Szűz Mária, Isten anyja, mi Anyánk, taníts minket

veled együtt hinni, remélni és szeretni. Mutasd meg nekünk az Ő országába vezető utat. Tengernek csillaga, fényeskedjél nekünk és vezess minket az utunkon!

Ferenc pápa: Üzenet a hivatások 54. világnapjára

A Lélek indít bennünket küldetésünkre

vö. Lk 4,16-30;

Kedves Testvérek!

Az utóbbi években módunk volt elmélkedni a keresztény hivatás két vetületéről: egyrészt a felhívásról, hogy „lépjünk ki önmagunkból”, hogy meghalljuk az Úr hangját, másrészt az egyházi közösség fontosságáról, amely kiemelkedő helye az Istentől eredő hivatás születésének, táplálásának és kifejezésre juttatásának.

Most, a hivatások 54. világnapján a keresztény hivatás missziós dimenziójáról szeretnék elmélkedni. Aki engedte, hogy magával ragadja őt Isten szava és Jézus nyomába szegődött, csakhamar felfedezi magában az elnyomhatatlan vágyat, hogy továbbadja a Jó Hírt testvéreinek az evangelizáció útján és a karitatív szolgálat révén. Minden keresztény az Evangélium misszionáriusa! A tanítvány ugyanis nem azért kapja Isten szeretetének ajándékát, hogy őt egyszemélyben megvigasztalja, nem az a feladata, hogy csupán önmagát hordozza, vagy egy vállalat érdekeit képviselje, hanem egyszerűen megérinti és átalakítja annak öröme, hogy megérzi Isten szeretetét és nem képes ezt a tapasztalatot önmagában tartani: „Az evangélium öröme, mely betölti a tanítványok közösségének életét, missziós öröm” (*Evangeliü gaudium* apostoli buzdítás, 21).

A missziós elkötelezettség tehát nem olyasvalami, ami utólag járul hozzá a keresztény élethez, mint valami díszítmény, hanem éppen ellenkezőleg, a hit tapasztalatának középpontját jelenti: az Úrral való kapcsolatból következik küldetésünk, hogy mint az Ő szavának hírnökei és szeretetének tanúi legyünk jelen a világban.

Noha nem kevés esendőséget tapasztalunk saját magunkban és olykor elveszítjük bátorságunkat, fel kell emelnünk fejünket Isten felé, nem szabad engednünk, hogy nyomasszon elégtelenségünk érzése vagy hogy engedjünk a pesszimizmusnak, mert akkor csak tétlen szemlélői leszünk a fáradt, megszokott életnek. Nincsen hely a félelemnek: „'...eltűnt gonoszágod és bocsánatot nyert a bűnöd.' Aztán hallottam az

Úr szavát, amint így szólt: 'Kit küldjek el? Ki megy el nekünk?' Így válaszoltam: 'Itt vagyok, engem küldj el!'" (Iz 6,6-8).

Minden misszionárius tanítvány hallja Isten hangját a szívében, amely elküldi, hogy „járjon” az emberek között, mint Jézus, mindenkit jót téve és mindenkit gyógyítva (vö. ApCsel 10,38). Volt már rá alkalmam máskor is, hogy emlékeztessenek rá: a keresztsége okán minden keresztény „krisztushordozó”, vagyis „olyan ember, aki Krisztust elviszi” a testvérekhez (vö. 2016. január 30-án tartott katekézis). Ez különösen is igaz azokra, akik különleges, megszentelt életre kaptak meghívást és a papokra, akik nagylelkűen így válaszoltak e hívásra: „Itt vagyok, Uram, engem küldj el!” Arra kaptak meghívást, hogy megújult missziós lelkülettel lépjenek ki a templom megszentelt területéről, és engedjék, hogy Isten gyengéd szeretete túláradjon az emberek irányában (vö. szentbeszéd a krizma szentelési misén, 2016. március 24). Az Egyháznak ilyen papokra van szüksége, akik bizalommal teltek és derűsek, mivel igazi kincsre leltek, és égnék a vágytól, hogy megismertessék ezt az örömet mindenkivel! (vö. Mt 13,44).

Természetesen nem kevés kérdés merül fel bennünk, amikor a keresztény misszióról beszélünk: *mit jelent az Evangélium misszionáriusainak lennünk? Ki ad nekünk erőt és bátorságot az igehirdetésre? Mi az Evangélium logikája, amelyből merítenünk kell?* Ezekre a kérdésekre úgy tudunk választ adni, ha elmélkedünk három evangéliumi jeleneten: Jézus küldetésének kezdetén a názáreti zsinagógában (vö. Lk 4,16-30); azon az úton, amelyet a feltámadt Jézus tesz meg az emmauszi tanítványok társául szegődve (vö. Lk 24,13-35); végül a magról szóló példabeszéden (vö. Mk 4,26-27).

Jézust felkeni és elküldi a Szentlélek.

Misszionárius tanítványnak lenni azt jelenti, hogy tevékenyen részt vállalunk Krisztus küldetésében, amit maga Jézus ír le így a názáreti zsinagógában: „Az Úr Lelke van rajtam, azért kent fel engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek. Elküldött, hogy hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy szabadon bocsássam az elnyomottakat, és hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét” (Lk 4,18-19). Ez a mi küldetésünk is: a Szentlélek kenetével elindulni testvéreink felé, hogy hirdessük az Igét, hogy az üdvösség eszközeivé váljunk az ő számukra.

Ferenc pápa: Üzenet a hivatások 55. világnapjára
Meghallani, megfontolni, megélni az Úr hívását

vö. Lk 4,16-21;

Kedves Testvérek!

2018. októberében zajlik majd a Püspöki Szinódus XV. rendes közgyűlése a fiatalokról, különös tekintettel a fiatalok, a hit és a hivatás kapcsolatára. Ez alkalmat ad majd nekünk, hogy elgondolkodjunk rajta: életünk középpontjában Isten öröme szóló meghívása áll, és hogy ez "Isten terve minden kor férfija és nője számára" (*Püspöki Szinódus, XV. rendes közgyűlése, A fiatalok, a hit és a hivatástisztázás, Bevezetés*).

Ezt a jó hírt adja tudtunkra nagy erővel ismét a hivatásokért végzett ima 55. világnapja is: nem a vak sors sodor bennünket, nem vagyunk kitéve a rendezetlen események sorának, hanem éppen ellenkezőleg: életünk és jelenlétünk a világban egy isteni meghívás gyümölcse!

Ezekben a mostani nyugtalan időkben is arra emlékeztet bennünket a megtestesülés misztériuma, hogy Isten mindig hozzánk lép és ő a velünk-levő-Isten, ott jár velünk életünk sokszor poros útjain, és válaszolva gyötrő szeretet- és boldogságvágyunkra öröme hív meg bennünket. A személyes és egyházi hivatások sokféleségében és sajátosságaiban a lényeg ugyanaz: meghallani, megfontolni és megélni ezt az Igét, amely a magasból megszólít bennünket és amely, miközben lehetővé teszi, hogy tehetségünk gyümölcsöket hozzon, ugyanakkor a világ üdvösségének eszközeivé is tesz és boldogságunk teljességére vezet el bennünket.

Ez a három aspektus – a meghallás, a megfontolás és a megélés – Jézus küldetésének elején is keretet adnak. Jézus, miután a pusztában imádkozott és átélte a kísértést, meglátogatja városa, Názáret zsinagógáját, s itt meghallgatja az Igét, megfontolja az Atya által rábízott küldetést és kijelenti, hogy azért jött, hogy a „mai napon” beteljesítse azt (*vö. Lk 4,16-21*).

Meghallani

Az Úr hívása – ezt azonnal le kell szögeznünk – nem olyan módon egyértelmű, mint számos dolog, amit hallhatunk, láthatunk, megérinthezünk hétköznapi tapasztalatunk során. Isten csendesen és tapintattal közelít hozzánk, nem kényszeríti rá magát szabadságunkra. Így előfordulhat az is, hogy hangját elnyomják a különféle aggályok és ingerek, amelyek értelmünket és szívünket foglalkoztatják.

Ezért fel kell rá készülnünk, hogy elmélyülten tudjuk meghallani az ő Igéjét és az élet sugallatait, oda tudjunk figyelni hétköznapi életünk részleteire és a hit szemével tudjuk olvasni az eseményeket, nyitottnak maradva a Lélek okozta meglepetésekre.

Nem tudjuk felfedezni Isten számunkra kigondolt különleges és személyes hívását, ha magunkba zárkozunk, szokásainkban maradunk, olyan közönyben élünk, mint aki saját énjének bűvköréből nem tud kilépni. Így elvesztjük annak lehetőségét, hogy nagyot álmodjunk és főszereplőjévé váljunk annak az egyedi és eredeti történetnek, amelyet Isten velünk együtt akar megírni.

Jézus is kapott hívást és azután küldetést: ezért volt rá szüksége, hogy elmélyüljön csendben, ezért hallgatta és olvasta fel az Igét a zsinagógában és a Szentlélek világosságával és erejével így tudta kifejtetni annak teljes értelmét, ami a saját személyére és Izrael népének történetére vonatkozott. Ez a magatartás napjainkban egyre nehezebb, mivel zajos, ingerekben és információkban bővelkedő társadalom vesz minket körül, ami betölti napjainkat. A külső zajnak, ami gyakran uralkodik városainkban és környezetünkben, belső szétesettség és zavarodottság a következménye, ami meggátolja, hogy megálljunk, hogy megízleljük a szemlélődés ízét, derűsen átgondoljuk az életünk eseményeit és Isten gondoskodó tervében bízva mérlegeljük gyümölcsözően azokat.

Ám amint tudjuk, Isten országa csendben jön el és anélkül, hogy felhívna magára a figyelmet (*vö. Lk 17,21*), és csak akkor vesszük észre csíráit, mint Illés próféta, amikor leszállunk lelkünk mélyére, s engedjük, hogy megnyíljon az isteni szellő alig érezhető fuvallata számára (*vö. 1Kir 19,11-13*).

Megfontolás

Amikor Jézus felolvassa a názáreti zsinagógában az Izajástól vett részt, Jézus mérlegre teszi annak a küldetésnek a tartalmát, amiért az Atya küldte és bemutatja azoknak, akik a Messiást várják: “Az Úr Lelke van rajtam, azért kent fel engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek. Elküldött, hogy hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy szabadon bocsássam az elnyomottakat, és hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét” (*Lk 4,18-19*).

Ugyanilyen módon fedezhetjük fel mi is mindnyájan hivatásunkat, a lelki megfontolás révén, “abban a folyamatban, amelynek a során az ember az Úrral folytatott párbeszédben és a Szentlélek szavára figyelve eljut az alapvető döntésekre,

kezdve az életállapotára vonatkozó döntésen” (*Püspöki Szinódus, XV. rendes közgyűlése, A fiatalok, a hit és a hivatástisztázás, II.2*).

Azt is felfedezzük, hogy egészen különleges módon a keresztény hivatásnak mindig van egy prófétai dimenziója. Ahogy erről a Szentírás tanúskodik, a prófétákat az Úr nagy anyagi megpróbáltatások, lelki és erkölcsi válságok idején küldte el, hogy Isten nevében szóljanak a néphez a megtérésre, a reményre buzdítva és vigasztalva őket. Ahogyan a szél felkavarja a lerakódott port, a próféta is megzavarja a hamis nyugalmat annak lelkiismeretében, aki megfeledkezett az Úr Igéjéről, és a történelem eseményeit Isten ígéretének fényében teszi mérlegre és segít a népnek felfedezni a hajnal első sugarait a történelem homályában.

Ma is nagy szükségünk van a dolgok ilyen megfontolására és a próféciára, hogy meghaladjuk az ideológiák és a fatalizmus kísértéseit és felfedezzük az Úrral való kapcsolatban azokat a helyeket, eszközöket és helyzeteket, amelyeken keresztül Ő szólít bennünket. Minden kereszténynek ki kellene fejlesztenie magában a képességet, hogy az életet “belülről olvassa” és meg tudja ragadni, hol és mire hívja őt az Úr, hogy folytassa az Ő küldetését.

Megélni

Végezetül, Jézus a jelen pillanat újdonságát hirdeti, amely sokak számára lelkesítő, de másokra bénító hatású: az idő betelt, és Ő az a Messiás, akiről Izajás próféta beszélt egykor, Ő az, akit azért kentek fel, hogy megszabadítsa a foglyokat, visszaadja a vakok látását és hirdesse Isten irgalmas szeretetét minden teremtménynek. Jézus kijelenti: „*Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok*” (Lk 4,20).

Az Evangélium öröme, amely megnyit bennünket az Istennel való találkozásra, nem tudja kívánni lassúságunkat és lustaságunkat. Meg sem érint bennünket, ha csak állunk az ablaknál azzal az üreggel, hogy ki akarjuk várni az alkalmas időt. Be sem teljesedik számunkra az idő, ha nem vállaljuk már ma a döntés kockázatát. A hivatásunk ma kezdődik! A keresztény küldetés a jelennek szól! És mindnyájan arra vagyunk meghívva – akár a világi életben, a házasságban, a papi élet felszentelt szolgálatában vagy a megszentelt élet formájában –, hogy az Úr tanúi legyünk itt és most.

Ez a “ma”, amit Jézus kijelent, arról biztosít bennünket, hogy Isten folyamatosan

“leszáll közénk”, hogy üdvöztse emberségünket és részt szánjon nekünk küldetéséből. Az Úr arra hív bennünket, hogy éljünk Ővele, kövessük Őt egy egészen közeli kapcsolatban, közvetlenül szolgálva Neki. És ha tudtunkra adja, hogy arra hív, szenteljük magunkat teljes mértékben az Ő országának, ettől sem szabad megijednünk! Ez szép, és nagy kegyelem, ha teljesen és örökre Istennek és testvéreink szolgálatára szentelhetjük magunkat.

Az Úr ma is hív bennünket, hogy kövessük Őt. Nem szabad arra várunk, hogy elérjük a tökéletességet, hogy csak akkor mondjuk nagylelkűen: “itt vagyok”, nem szabad megriadnunk saját korlátainktól és bűneinktől, hanem nyitott szívvel kell fogadnunk az Úr hangját. Meg kell hallanunk, meg kell fontolnunk személyes küldetésünket az Egyházban és a világban és végül meg kell azt élnünk abban a mai napban, amelyet Isten ad számunkra.

Szűz Mária, a külvárosi leányka, aki meghallotta, megfontolta és megélte Isten testté lett Igéjét, őrizzen meg bennünket és kísérjen mindig utunkon.

2.2. Pedagógiai vonal

2.2.1. Tantörténet

Szól-e még Isten az emberekhez?

Egyszer egy fiatalember, aki komoly lelki életet élt, elment egy bibliaóra egy baráti családhoz. Csütörtök este volt. A találkozózt vezető házaspár az imaórát két részre osztotta: hallgassuk Istent, és engedelmesen kövessük, amit kér tőlünk. A fiúnak szünet nélkül az járt az eszében, vajon Isten ma is beszél még az emberekkel? A Bibliaóra után barátaival még betértek egy kávézóba. A találkozón elhangzottakról beszélgettek. Mindannyian elmesélték, hogyan vezette őket Isten különböző utakon.

Este tíz óra körül járt, amikor a fiatalember elbúcsúzott a barátaitól. Beült az autójába, és imádkozni kezdett:

- Istenem, ha még beszélsz az emberekkel, szólj hozzám. Hallgatni fogok a szavadra, és mindent megteszek, hogy engedelmesen kövessem, amit kívánsz; Ahogy a város főutcáján hajtott, egyszerre különös gondolata támadt, mintha valaki azt mondta volna neki:

- Állj meg, és vegyél egy liter tejet!

Megrázta a fejét, és hangosan megkérdezte:

- Isten, Te vagy az?

De mivel nem kapott választ, továbbhajtott. De a hang újra megszólalt:

- Vegyél egy liter tejet!

A fiatalembernek eszébe jutott a bibliai idézet, amikor a kis Sámuelhez szólt Isten, és ő nem ismerte fel a hangot.

- Rendben van, Istenem, ha valóban Te vagy az, akkor megveszem a tejet. Nem gondolom, hogy ez túl nagy próbatétel volna.

Megállt, megvette a tejet, és folytatta az útját hazafelé. A következő kereszteződésnél újra egy különös belső ösztönzést érzett:

- Fordulj be ebbe az utcába!

Ez valami örület, gondolta magában, és ment tovább. De újból érezte, hogy be kellett volna fordulnia. Visszafordult hát, és követte a hangot. Félig tréfásan, félig komolyan azt mondta magában:

- Rendben, Istenem, megteszem!

Ment tovább az úton, elhagyott több kis utcát, míg egyszerre azt érezte, meg kell állnia. Megállt hát, és körülnézett. Tipikus városi környék volt, lakóházakkal és boltokkal. Nem a legjobb, de nem is a legelhanyagoltabb negyed. Az üzletek már bezártak, és a legtöbb ház ablaka sötét volt. Csak egy házban égett a lámpa az utca másik oldalán.

A fiú újra hallotta a hangot:

- Menj, és add oda a tejet azoknak az embereknek, akik abban a házban laknak, a túloldalon.

A házra nézett. Kinyitotta a kocsiajtót, és kiszállt. De azután kétségei támadtak, és vissza akart szállni.

- Uram, ez örültség! Hogy csengethetnék be egy idegen házba éjjelkor?

A gondolat azonban, hogy oda kell adnia a tejet, nem hagyta nyugodni. Elindult hát, miközben azt mondta magában:

- Rendben van, Uram, ha Te mondod, megyek, és odaadom a tejet ezeknek az embereknek. Ha az Úr azt kívánja, hogy örülteként viselkedjem, hát jó. Én engedelmeskedni akarok Neki. Valami célja biztosan lehet. Ha pedig ki sem nyitják az ajtót, azonnal visszafordulok.

Átment az úton, megállt az ajtó előtt, és megnyomta a csengőt. Bentről mintha egy gyerek sírása hallatszott volna. Egyszerre egy érdes férfihang szólalt meg:

- Ki az? Mit akar?

Az ajtó kinyílt, mielőtt a fiú elfuthatott volna.

- Egy férfi állt előtte farmerben és ingben. Elég kellemetlen szag áradt róla, és nem látszott különösebben boldognak sem a fiatalember láttán.

- Mi történt?

A fiatalember gondolkodás nélkül átnyújtotta az üveg tejet, és azt mondta:

- Ezt önöknek vettem.

A férfi megragadta az üveget, és beszaladt a házba. Azután egy nő szaladt át a folyosón kezében a tejjel, valószínűleg a konyha felé sietve. Mögötte a férfi, karján a síró csöppséggel. Amikor a férfi visszajött, a fiú látta, hogy a szemében hatalmas könnycseppek csillognak, majd zokogva azt mondta:

- Imádkoztunk. Nagyon sok tartozást kell kifizetnünk ebben a hónapban, és épp elfogyott minden pénzünk. Nincs több tejünk a kicsinek.

- Kértem az Urat, mutassa meg, hogy tudnék tejet szerezni a kicsinek.

A felesége is kikiáltott a konyhából:

- Én arra kértem Isten, küldjön egy angyalt. Ön egy Angyal?

A fiatalember kivette a zsebéből a pénztárcáját, és minden pénzét odaadta a férfinak. Azután megfordult, és szemében könnyekkel visszament az autójához. Megtapasztalta, hogy Isten ma is meghallgatja az igazak imáit.

Ha ezt a szöveget olvasod, ez azt jelenti, hogy Isten hozzád is szól. Annyi hangot hallasz napközben. Az a legfinomabb, amely a szeretetre hív, Isten hangja. Ez az üzenet Isten vágyának egy szikrája, Aki arra vár, hogy valaki meghallja a hangját. Szítsa fel benned ez a kis szikra a vágyat, hogy hallgasd Őt, aki annyi mindent szeretne mondani neked.

Forrás: http://havannacsoport.hu/index.php/tanulsagos-tortenetek/szol-e-meg-isten-az-emberekhez?fbclid=IwAR3bs8btTdsMbvXH_87x2XTXNC3SymNKE3lZrag5dl1mmVc_kiJKEc0RS-_Y

Jézus kopogtat

Van egy kép, amely azt ábrázolja, hogy Jézus a sötétben egy kertben sétál. Bal kezében tart egy lámpást, amely megvilágítja a környéket és a jobb kezével bekopog a kapun. Amikor a képet egy kiállításon bemutatták, az egyik látogató a következő szavakat intézte a művészhez:

- A képen van egy hiba. A kapunak nincsen kilincse.
- Az nem hiba - válaszolta a festő.
- A képen az emberi szív kapuját látjuk amit csak belülről lehet kinyitni.

„Ímé az ajtó előtt állok és zörgetek; ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és ő én velem.” (Jel 3,20)

Forrás: <http://erdelyikeresztyenek.network.hu/blog/erdelyi-keresztenyek-hatarok-nelkul-hirei/jezus-kopogtat>

William Holman Hunt: Világ világossága (1853)

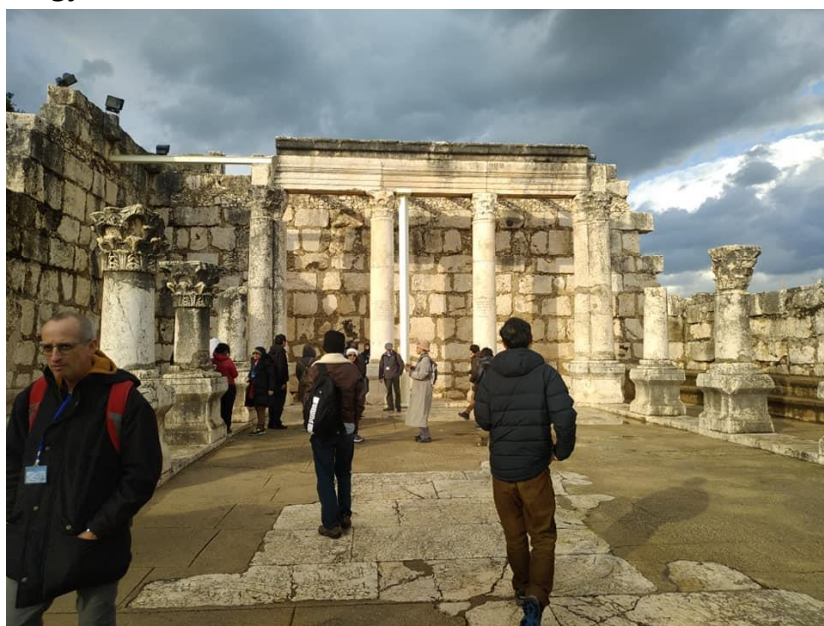
(Forrás:

https://www.wikidata.org/wiki/Q1757920#/media/File:Hunt_Light_of_the_World.jp

2.2.2. Evangélium témáját feldolgozó versek

„Bizony mondom nektek, hogy egy próféta sem kedves a maga hazájában. ... Ezt hallva, a zsinagógában mind haragra gerjedtek. Felugrottak, űzték őt a városon kívülre, és fölvezették arra a hegyre, amelyen városuk épült, a szakadék szélére, hogy letaszítsák. De ő áthaladt közöttük, és eltávozott.” (Lk 4,24; 28-30)

Hegyről hazafelé

Szelíd leszek, ha megaláznak.
Nem gyötörnek emésztő vágyak,

nem diadalt, - békét kívánok
s a mennyek országára várok.

Naponta célom: Azt keresem,
mi igaz s elveszíthetetlen.

Valódi gazdagságra vágyva
építem házam kösziklára.

Lelkemben szent szavak égnek,
hazamegyek hát - sónak, fénynek,

s ha árad felém szitok, átok:
őszintén mindent megbocsátok.

Nem törekszem fénylő babérra.
Szolgálni rejtve: lelkem célja.

Homlokomon nincs gond-barázda.
ráhagyatkozom hű Atyámra.

Őre madárnak, liliomnak,
kezében jó helyen van a holnap.

Szívemben béke, számon zsoltár,
a keskeny utat vállalom már.

Más hintón vágat? Gyalog baktatok,
és mint még soha, oly boldog vagyok!

Forrás: http://www.jonas.magveto.sk/menu-bal/keresztynversekgyujtemenye/keresztynversekgyujtemenye/Siklos_Jozsef.htm?fclid=IwAR0US6FJxcMyG8tdnzDDhB3O5fS6AYszRiMliYyvlOPEwJVa8aQ7JdDGcQ4

Kép forrása: saját készítés, Kafarnaumi Zsinagóga maradványai

Ima

Segíts, drága Jézus,
Hogy követőd legyek,
Mit Te kívánsz tőlem,
Olyat mondjak, tegyek.

Áldd meg testvéremet,
Édesapát-anyát,
Hű követőd legyen
Mind az egész család!

Forrás: http://www.jonas.magveto.sk/menu-bal/keresztynversekgyujtemenye/keresztynversekgyujtemenye/Siklos_Jozsef.htm?fclid=IwAR0US6FJxcMyG8tdnzDDhB3O5fS6AYszRiMliYyvlOPEwJVa8aQ7JdDGcQ4

Kik örültek Jézusnak?

Örült a kis Jézusnak
Édesanyja, Mária,
Örültek a pásztorok,
Mihelyt rátaláltak.

Örültek a betegek,
Kiket meggyógyított,
Örült a nagy sokaság,
Mert táplált, tanított.

Örültek a bűnösök,
Mert ő megbocsátott,
Örülj te is, érted is
Mennyből földre szállott!

Forrás: http://www.jonas.magveto.sk/menu-bal/keresztynversekgyujtemenye/keresztynversekgyujtemenye/Siklos_Jozsef.htm?fclid=IwAR0US6FJxcMyG8tdnzDDhB3O5fS6AYszRiMliYyvlOPEwJVa8aQ7JdDGcQ4

2.3.3. Gitáros énekek

Pintér Béla - Kiálts az Úrhoz: https://www.youtube.com/watch?v=YJJSc_mEkOE

Pintér Béla - Az én Istenem: <https://www.youtube.com/watch?v=HQ2eVEZfMpU>

2.2.4. Evangéliumhoz kapcsolódó festmény

Forr<https://www.biblegateway.com/blog/2015/03/what-was-jesus-teaching-in-the-parables/>

2.3. Kérdések az evangéliumhoz

- Én végiggondolom-e igazán mindazt, amit Jézus mond, próbálom-e az életemet hozzá igazítani vagy “leperreg” rólam?
- Hogyan fogadom az Úr Jézus szavait, tanítását? Hogyan reagálok rá?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Urunk, Istenünk,
engedd, hogy téged egész lelkünkkel imádjunk,
embertársainkat pedig őszinte szívből szeressük.
A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által,
aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben,
Isten mindörökkön-örökké.

Evangeliumhoz kapcsolódó fohász

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy Fiad szavait mindig hódolattal és alázatos hittel fogadjam be, s bátran cselekedjem meg! Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz

Rach Stewart fotója

(Forrás: <https://www.canon.co.nz/explore/10-tips-to-help-with-landscape-photography>)

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézust nem lehet “letaszítani a hegyről”. Az ember megpróbálhatja kizárni, de az örömhír felette áll a mi elutasításunknak.
- Az Úr engem is gyógyít! Ő Orvos számomra is.

6. Actio, operatio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Szeretnék kész lenni arra, hogy Isten feddő szavát is meghallgassam, merjek szembenézni hiányosságaimmal, gyengeségeimmel, s Jézusból merítve erőt próbáljak változtatni ezeken.
- Imádkozzam azokért, akik ellenségesen fordulnak a keresztények felé!